

Helena Brzozowska

- urodzona w dniu 9 marca 1919 r. w Warszawie,
- w latach 1937-1939 studentka Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Warszawskiego, pielęgniarka w Szpitalu Maltańskim (przy ul. Senatorskiej 40) oraz uczęszczała do Szkoły Sanitarnej doc. Zaorskiego
- przysięgę konspiracyjną złożyła listopadzie 1940 r., przyjmując pseudonim „Ewa”, przydzielona do grupy łączniczek-sanitariuszek kierowaną przez Teresę Krassowską „Halszkę”, równocześnie od wiosny 1943 r. z drugim pseudonimem „Anna” w grupie wojskowo-sanitarnej w dyspozycji Komendy Głównej AK, kierowanej przez Teresę Krassowską (używającą pseudonimu „Joanna”) – zwanej „Grupą Joanny”
- w chwili wybuchu Powstania kierowała 2-gą drużyną Grupy Joanny - przydzielona do Baonu „Miotła” Zgrupowanie „Radosław”
- w Powstaniu współorganizowała kolejne szpitale powstańcze w następujących lokalizacjach:
  - szpital polowy przy ul. Zegarmistrzowskiej 14 - od dnia 1 do 6 sierpnia
  - szpital przejściowy „Gęsiówka” w jednym z baraków wyzwolonego obozu - od dnia 6 do 8 sierpnia
  - szpital polowy przy ul. Barokowej - od dnia 9 do 13 sierpnia
  - szpital polowy Długa 21/Miodowa 23 - od 13 sierpnia do 2 września
  - po zajęciu szpitala przez Niemców pozostali przy życiu ranni i personel medyczny zostali zabrani do Szpitala Wolskiego przy ul. Płockiej
- stopień wojskowy ppor., odznaczona Krzyżem Walecznych
- po kapitulacji Powstania przeszła do Szpitala Maltańskiego (zlokalizowanego wtedy przy ul. Śniadeckich), a następnie z rannymi i personelem szpitala do Piastowa do fabryki „Tudor”
- po wojnie: w 1947 r. przyjęta na III-ci rok Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu we Wrocławiu, medycynę ukończyła w 1951 r. - praca zawodowa: w placówkach pediatrycznych w Sosnowcu, Zabrze, od 1977 r. na emeryturze¹
- zmarła w dniu 4 kwietnia 1999 r. w Katowicach

---

¹ wszystkie dane zaczerpnięte z ankiety uczestnika Powstania Warszawskiego, sporządzonej przez Helenę Brzozowską w dniu 4 lutego 1997 r.

ANKIETA UCZESTNIKA POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

- 1/ BRZozowska   2/ Helena Maria
- 3/ - - -
- 4/ Tadeusz   5/ Bronisława z d. Zacharewicz
- 6/ 9.03.1919r   7/ Warszawa
- 8/ "EWA", "ANNA" /ps. podkreślony używany w czasie Powstania/
- 9/ - - -
- 10/ Dom Lekarza Seniora, ul. Wołoska 139, 02-507 Warszawa, tel. 45-12-31
- 11/ ppor. czasu wojny /c.d. na odwrocie/
- 12/ 1937-39 studentka wydz. humanistycznego Uniwersytetu Warszawskiego, 1940 r. kurs Sióstr Pogotowia PCK i praca pielęgniarski w Szpitalu Maltańskim u. Senatorska 40, + Szkoła Sanitarna Doc. Zaorskiego
- 13/ ul. Boduena 4 m.9, Warszawa
- 14/ - - -
- 15/ przysięga listopad 1940r, z ps. "Ewa" w grupie łączniczek-sanitariuszek kierowanej przez "Halszkę" - Teresa Krassowska, w komórce ZWZ-AK "Pomoc" kierowanej przez "panią Marię" - Maria Strońska, podporządkowanej następnie na przełomie 1942/43 "Opiece" kierowanej od tego czasu przez "Halszkę", podlegającej "Sewerynowi" - mjr/ppłk. Edward Lubowicki /Wd 66, O.II, KG AK/. Równocześnie od wiosny 1943r z drugim ps. "Anna" w grupie wojskowo-sanitarnej w dyspozycji KG AK, kierowanej przez T. Krassowską z drugim ps. "Joanna", przygotowywanej do funkcji: 1/ czołówki sanitarnej w czasie działań wojennych 2/ pracy sanitarno-społecznej po ich zakończeniu, na terenie ówczesnych Prus Wschodnich.
- 16/ kierowałam drużyną 2 /jedną z dwóch utworzonych z w/w grupy/. Była ona przydzielona do baonu "Miotła", zgrupowanie "Radosław" do zorganizowania i prowadzenia GPO /"szpital polowy"/ ul. Wolność 14 /w czasie okupacji ul. Zegarmistrzowska/. Część drużyny była zmobilizowana mniej więcej na tydzień przed Powstaniem, dla przygotowania lokalu na punkt sanitarny. Następnie:
 1 - 6.08. ul. Wolność 14
 6 - 8.08. szpital przejściowy "Gęsiówka" /barak wyzwolonego obozu na terenie getta/
 9 - 13.08. szpital polowy ul. Barokowa
 13.08. - 2.09. szpital polowy Długa 21/Miodowa 23. Pozostałyśmy ochotniczo z rannymi po odejściu oddziałów powstańczych kanałami do Śródmieścia. Szpital ten był jedynym szpitalem na Starówce, wprawdzie po raz trzeci zbombardowanym /piwnice/tuż przed wejściem Niemców, w którym zginęły wówczas sanitariuszki i ranni, ale ci którzy przeżyli nie zostali wymordowani, jak w innych miejscach.
 Sanitariuszki i ranni zostali zabrani do Szpitala Wolskiego przy ul. Płockiej.
- 17/ - - -
- 18/ w ostatnich dniach sierpnia 1944r T. Krassowska "Joanna" - przekazała nam ustnie wiadomość o przyznaniu Krzyża Walecznych 18-tu sanitariuszkom /17-tu z drużyny 2 i jej/ przez D-ctwo Grupy Północ. Legitymacje KW dla w/w sanitariuszek otrzymałam z Londynu w 1984r, aby przekazać je żyjącym i rodzinom poległych i zmarłych.
 1/Krzyż Walecznych Leg. nr 35992, Londyn 30 grudnia 1949

